

ПРИВРЕДНА
КОМОРА
БЕОГРАДА
www.kombeg.org.yu

150

ГОДИНА

ТРАДИЦИЈЕ

АЛЕКСАНДЕРЪ КАРАГОРЂЕВИЧЪ,
ВНЯЗЪ СРБСКИИ.

СА ВЪВЕДЕНІЕМЪ СОВѢТА ОУПРАВЛАНІА СМО И ОУПРАВЛАНІА

УСТРОЕНІЕ

ТРГОВАЧКОГО ОДБОРА У БЪОГРАДУ.

ГЛАВА ПРВА.

Общая опредѣленія.

§ 1.

У Бѣоградѣ, као у главномъ мѣсту трговачкогъ родитъ у Княжеству Сербіи, установилися едины Трговачкій Оуборъ. Послѣ означеное да иже время искусства Повелительство во Финансіе укажи, ако за подобно судило буде, нужды вораки, како бы се Трговачкогъ Оубора и по другимъ казаніемъ трговачкимъ мѣстима отечества ишегъ установили.

§ 2.

Оуборъ Трговачкій у Бѣоградѣ заимчивое вселовително по словима, односимъ се на трговину и заната отечественна. Оакъ бы быти ораки, одъ когъ во Повелительство Финансіе потражати мнѣніе у предмету трговине и заната. Оакъ бы истою Повелительству предлагати и подносити мѣла, алакобесе за одговори, побольшій и развитакъ отечественно трговине и заната и пратице истою Повелительству у поможіи, да оно може алаше постигъ ицаъ напредѣ трговине и заната у отечеству.

§ 3.

Оуборъ Трговачкій у Бѣоградѣ може потражати одъ Принципалнаго Суда, да му поднесу ижестіи о стани трговине и заната мѣстима. И зато писма, код речеимъ Принципалнаго Судовина писмо и одъ нѣмъ пришло буде, не подаско изаванно кошувасе таксе.

§ 4.

Оуборъ овай кохивасе употребити као Изборный Судъ, да пресудъ своере предмете трговине и заната, алако се за то теравитесе стране сложе.

§ 5.

Време, кадъ, и случаи, у коихъ босе Оубора Трговачкій у предмету трговине и заната, пресудити, опредѣленіе Повелительство Финансіе.

§ 6.

Оуборъ Трговачкій у Бѣоградѣ составляеть се акакаъ быти изъ 5. членова и только закъавакка, кодъ бы брой Повелительство Финансіе кога время потреба и обитомъ интересу на 15. членова и только закъавакка подина.

§ 7.

Членови Оубора и замѣлавакка могу быти трговци и занатаи и оны, кои у Бѣоградѣ не жива; алако опеть даъ требана одъ когъ треба да буду у Бѣоградѣ стадио живети.

§ 8.

Членови Оубора и замѣлавакка слаже безплатно.

§ 9.

Оуборъ Трговачкій у Бѣоградѣ престае быти, кадъ бы сии членови и замѣлавакка у еднууть оставу дало, или кадъ Повелительство Финансіе наредѣ, да се Оуборъ тай укине.

ГЛАВА ДРУГА.

О выборах членов и записки и прилагаемые документы.

§ 10.

Члены и записки Одбора могу быти уроженн в царстве Сербии, кои подвужо уживаю сав права гражданств, кои су 28. година' войнаш' стари и кои тригоду или занатъ наймаш' 3. година' раде.

§ 11.

Не могу быти членом Одбора они, нады жена а естество отворено, кои свое повритель назирали нису, кои су кину краицу или преступаши уинили, сбогъ когъ су осудени быти на заторъ займаш' 3. месеца.

§ 12.

Членом Одбора и запискиныи пшани избираюсе на двѣ исаорочные годины, естествомъ одъ 1. Января савке године.

§ 13.

Избранной за члена и запискиныи выборы примити мора; само дуготрочна болестъ, велика старость и съ ньюмъ очевидна немощь, или особити досади, когъ уарокъ быти, да избранныи изборо не примити.

§ 14.

Тако исто, кадъ послѣ приключило изборо членъ вой одбора или запискиныи жели дужности те опроститасе, мора на то особито допустити добыти одъ Повелителя Финанси.

§ 15.

Место оставших членом Одбора замужомъ запискиныи.

§ 16.

По широтку двѣ године членом и запискиныи, у дужности бывши, могу и опять за также избрани быти.

§ 17.

Али у ономъ случаю занисше одъ вой ныше, новый изборо примити или съ одболети.

§ 18.

Членом шесть и только запискиныи (§ 7) избираюсе у Београду издвоимъ Привилегированныи Судъ съ общинариемъ а три члена и только запискиныи Повелителя Финанси одъ познати' у отечеству трговца.

§ 19.

Изборо членом и запискиныи у Београду предудеюсе у присутствии одного, одъ Повелителя Финанси одрешиного, поврительна. Изборо бесе избранныи по одоосетельномъ количеству членом.

§ 20.

Поврелити Повелительство Финанси издвоимъ писмено съзлогъ избранного, да е избранн; кой за два дана не предъ примемъ, да изборо примити и наъ когъ уарокъ (§ 13) не може, снзрасе, да съ примити.

§ 21.

Имена избранныи членом и запискиныи поврелити не подати на ушисеи Повелителя Финанси.

§ 22.

Ако бы изборо тло по какому лицу, коо по §§ 10. и 11. не може быти избраном, Повелительство Финанси одасише съ за оставших и пересити новъ изборо за избранне бывше а неодобрено членом и запискиныи.

§ 23.

Помто се $\frac{1}{2}$ членом (§ 7. и 18) у Београду кобору и имена жена (§ 21) Повелительству Финанси на усмотрѣи поднесу, Повелительство не Финанси изброти $\frac{1}{2}$ членом и запискиныи наъ познати' у отечеству трговца (§ 18) за Одборъ Трговцаиый у Београду, и изборо тей посредствомъ издвоимъ властий избранныи на шивѣ дати.

§ 23.

Почто се $\frac{1}{2}$ члена (§ 7. и 18) у Бюроду избору и имена чина (§ 21) Попечителству Финанси на усмотрѣніи поднесу, Попечителство же Финанси избрати $\frac{1}{2}$ члена и записника изъ познаты у Отчеству трговица (§ 18) за Одборъ Трговачій у Бюроду, и избрѣ тай посредствомъ изданныхъ листій избраннымъ на шибъ датъ.

§ 24.

Одборъ же Трговачій почети засѣданія дрвати, кадъ Попечителство Финанси данъ опредѣлъ. У засѣданіи оного именованъ опредѣней одъ Попечителства Финанси покровникъ, кой же предсѣдательство поизрати оное члену, кой буде годниша исторія.

§ 25.

Кадъ кой одъ $\frac{1}{2}$, у Бюроду избранный членъ узре или събогъ чинахъ узрѣтъ вѣстину, позависе на иѣгово мѣсто оный записника, кой е при избору именованъ гласномъ члену.

§ 26.

Кадъ иль узре или иль чинахъ узрѣтъ вѣстину одъ члена и записника Попечителствомъ Финанси избранны, иже же Попечителство бриту имати, да се прошеши брой попука.

§ 27.

У оба пачъ предыдуща случае оное доуинителю именованъ и поставленъ исполнителю оу дужности до ижего избору.

ГЛАВА ТРЕТЯ.

О предсѣдательству, переводчике и докладчике.

§ 28.

Како се Одборъ установи (§ 23) избрѣе себи одного Предсѣдателя и одного Подпредсѣдателя. Изборъ одного и другого оныхъ подлежи одобрѣню Попечителства Финанси.

§ 29.

Попечителство же Финанси одредити Одбору одного переводчика.

§ 30.

Предсѣдатель е законный заступникъ Одбора; онъ призна и отвѣра писма, допаша на Одборъ; онъ подписуе писма, иже се одъ стране Одбора пишу; онъ иже рѣше, како да се предметъ у разсмотрѣніи Одбора заму; онъ познати записника извѣсто члена, кой у засѣданіи дои не могу оиъ о подѣ одговоромъ, да се сие прашаю рази.

§ 31.

Засѣданія одбора есу резолю и извѣрени; при се дрѣ: снѣкъ иже сѣдъ извѣстити, а друга, кадъ то Попечителство Финанси или $\frac{1}{2}$ гласомъ захтѣваю.

§ 32.

При снѣжномъ засѣданіи иже сѣдъ предметъ у разсмотрѣніи по ижего ижего иже прашаю, кой же Предсѣдатель съ переводчикомъ сачинити и членомъ и записникомъ пре засѣданіи на ижего данъ свѣдѣтити.

§ 33.

Закончена Одбора постановъ законна относительно членствомъ гласномъ; ако су гласомъ иже, рѣшѣ снѣкъ Предсѣдателя, кой же стране оиъ иже рѣшѣю буде. Закончена оиъ подписаномъ Попечителству Финанси на разсмотрѣніи, и ако бы иже иже, и на ижего поступка, снѣкъ по себи иже снѣкъ и иже рѣшѣтити ижего.

§ 34.

Кадъ Попечителство Финанси призна ижего предмета, о конна е рѣчь, иже же добро, да познати у засѣданіи Одбора ижего ижего снѣкъ поизрати, ижего же чинити; покровникъ оиъ ижего право говорити, кадъ снѣкъ захтѣ; али гласъ при рѣшѣтити ижего.

§ 35.

Протоколы засіданій водить перою, кой не сам присутствуйи подшити. Особито мѣняе дати свободно в своемъ часу.

§ 36.

Протоколы засіданій Оубора Трговачкогъ мѣняе посредствоиъ Попова' обопродовати; само куд' Оуборъ као Изборный Судяи предметъ рѣшава, протоколы засіданія нечесо пачести предати.

§ 37.

Кажеть несе поредать драгити у засіданіи Оубора, куд' оны као Изборный Судяи рѣшава, опредѣляеся особитоиъ уредбонъ.

§ 38.

Последній рядъ при засіданіи одредити самъ Оуборъ, кой га може по потреби и прешачити; амъ сего съ знаніемъ Помочителста Финансиа.

§ 39.

Примирительный Судяи вѣограда стареесе, да се Оубору даде сходно мѣсто, гдѣ не засіданія драгити и свое послѣое одривати.

§ 40.

Оуборъ не жисти свой законный печать.

26 Февруарія 1857.

У Векунду

Михайло Зубовъ

Князь Сербскій.

Судейскій Судяи, Помочител-
ства.

Степанъ Савичъ

Во Судейскій и Помочител
ствонъ Судяи, Помочител,
ства.

Алекса Савичъ

Судейскій Судяи,
ства.

М. Савичъ

ПРИВРЕДНА КОМОРА БЕОГРАДА 150 ГОДИНА ТРАДИЦИЈЕ

Кратак преглед

КАКО ЈЕ ЗАПОЧЕЛО

После три деценије ратовања, преговора, погађања и интервенција страних сила, султановим хатишерифима из 1830. и 1833. године, укинута су основна обележја феудалне зависности у Србији, призната је унутрашња аутономија са наследним кнезом, а територија Београдског пашалука проширена припајањем шест нахија, а српској управи признато право да прикупља и располаже свим земаљским приходима, уз обавезу дажбине Порти од 2,3 милиона гроша годишње. Хатишерифом је потврђена слобода трговања за Србе у свим деловима Отоманске царевине, уз пасош који издаје српски кнез, са могућношћу да користе сва права која трговачки уговори Порте са страним земљама обухватају, јер су у области спољне трговине дате и могућности које је Србија могла пуноважно да ужива. У Уставу из 1835. године истакнута су права слободне трговине, што је потврђено и Указом кнеза Милоша о слободи личности и трговине од 16. октобра 1837. године, а потврђено и Уставом из 1838. године. У наредним годинама низом закона регулисани су

односи између државе и појединца: Грађански закон 1844, Еснафска уредба 1847, Закон о стецишном поступку 1853, Трговачки законик 1860, Рударски закон 1866. године, и остали укази, уредбе и решења.

Успостављањем конзуларних веза, почев од четврте деценије прошлог века, са Енглеском, Аустријом, Француском, Русијом, Пруском и Сардинијом, омогућен је продор из Србије у свет и ка њој, иако је у оквирима европске привреде она још недовољно значајна земља. Временом су учестале посете појединаца или група пословних људи и стручњака вођених радозналости и жељом да се испитају могућности српске привреде као извора за сировине или тржиште за мануфактурне производе.

Српске власти су такође позивале стране стручњаке, међу првима за испитивање рудног богатства земље, у нади да ће се открити лежишта соли неопходна претежно сточарској земљи, или пак драгоцених метала за потребе државног фиска. И страни посетиоци увиђали су да је са Србијом могуће успостављати привредне односе на разне начине, путем трговине или инвестирањем у изградњу неких објеката, најпре рударства а потом и саобраћаја, што је током наредних година остваривано са променљивим успехом.

Домаћа привреда је, током година, доста брзо испољавала промене највише у области занатства и трговине, зависно од услова који су се могли користити.

У Београду је 1850. године деловало 21 еснафска организација са 647 чланова, међу којима је било највише оних из гране одевања. Што се страних занатлија тиче, њихов је прилив био појачан после револуционарне 1848-49. године кад су, после неуспеле револуције, тражећи спас од прогона због учешћа у њој, стизали у Србију. У Београду је 1854. године било регистрованих 215 страних занатлија, а 1856. године већ 411, пореклом из Беча до Будимпеште и других градова све до Хановера.

Трговачки сталеж избија на прво место међу учесницима привредног живота, и њихова моћ је расла сразмерно оствареном успеху у пословању, што се видело и по учешћу у градској управи, и покретању бројних иницијатива за нове мере у држави и друштву, сарађујући са властима на формирању одлука и законских предлога. Популаризација ових предлога из трговачких кругова здушно је помагала ондашња штампа, која би стално стављала на дневни ред неки од актуелних проблема и предлога за њихово решење: захтев за новим трговачким законима, за судовима,

школама, берзом, трговачким друштвима, народном банком, акционарским банкама, сопственом монетом. Поред тога, у штампи је било извештаја са домаћих и страних пијаца, о вредности и курсу новца у земљи и на страни и сл.

Из 1838. године потиче један предлог о потреби оснивања трговинског дома у Београду, о агенцијама у Пешти и Бечу, и постављање трговинских агенција у другим већим градовима у земљи и ван ње, што би асоцирало на неку врсту трговинске коморе. Међутим, 30. јануара 1856. године на Три Јерарха (познато као трговачка слава), одржана је скупштина трговаца у просторијама Београдског читалишта, на којој се истиче потреба да се регулише положај трговаца, укине зеленашки интерес и оснује народна банка. Посебно изабраном Одбору за побољшање трговине у Србији, поверен је задатак да на основу анализе о стагнацији српске трговине и настале кризе, припреме предлоге кнезу, тражећи да се ствари узму у решавање. У поменутом предлогу трговаца од 11 тачака, захтева се: да се изда трговачки законик, који ће регулисати све појаве у вези с трговином, како оне који је угрожавају, тако и унапређују, да се ефикасније кажњавају девијације (дужнички односи итд.), затим да суђења у трговачким споровима и друга буду ефикаснија, да се проблем саобраћаја

детаљно проучи и приступи његовом регулисању, што је од неопходне важности за трговање; да се по примеру који се у Европи практикује, оснује један трговачки одбор – врста привредног савета – који ће помагати Влади у питањима и старању о трговини. Предлог је обухватао и оснивање трговачких школа, школовање младих људи за трговачку струку и ван земље, увођење обавезних трговачких недељних школа за трговце и занатлије. Предложено је и да се уговори Порте са страним земљама, којих се морају држати и привредници из Србије, прилагоде њиховим потребама, као и да се Устав више поштује, нарочито у погледу одредаба о слободи трговања и обављања и других радности. У захтеву није заобиђено ни регулисање имовинских односа у аграру, предлогом да се обавезно заведу баштинске књиге, да се врши укњижавање тапија. Година 1856. протекла је у разматрању ових предлога – у чему су одлучивала и подручна министарства и Совјет, па и сам кнез Александар Карађорђевић.

ОСНИВАЊЕ ТРГОВАЧКОГ ОДБОРА

Године 1857, кнез Александар Карађорђевић, 28. фебруара потписује акт – уредбу под називом УСТРОЈЕНИЈЕ ТРГОВАЧКОГ ОДБОРА У БЕОГРАДУ.

Тим актом основана је прва привредна асоцијација у Србији. Трговачки одбор имао је надлежности које су имале трговачке коморе у другим земљама. Трговачки одбор се у свом раду ослањао на еснафе и удружења занатлија и трговаца који су, као струковна и професионална удружења, формирани на основу Уредбе о еснафима, која је донета 14. августа 1847. године.

Оснивањем првог Трговачког одбора у Београду постављени су темељи коморског (привредног) удруживања у Србији.

Председник иницијативног одбора за оснивање Трговачког одбора и његов први председник био је познати привредник Алекса Симић.

Задаци Трговачког одбора обухватили су у први мах бригу о пословима који се тичу трговине и заната, и припрему мишљења о њима, које ће саопштавати Министарству финансија, а које ће се односити на олакшавање, побољшавање и развитак домаће трговине и заната, и припрему мишљења о њима, које ће се односити на олакшавање, побољшавање и развитак

домаће трговине и заната. Одбор је био веома активан: према десетогодишњем извештају (1867), одржане су 124 седнице на којима је главна пажња била усредсређена на проблематику наведену у Уредби, а поред тога и на контролу трговања на вашарима и придржавању прописа у трговању. Међу главне захтеве ових заседања спада онај о увођењу јединствених мера за дужину, површину и тежину, по децималном систему, као и захтев за новчаном тарифом закона о њој. И наредних година рад Одбора кретао се око спречавања злоупотреба у трговању, заштити домаће производње, побољшавању поштанских веза, побољшавању рада општинских судова. Ради веће ефикасности у спољној трговини, Одбор је предузео мере о удруживању са српским трговцима из Угарске, који су недавно основали свој Главни трговачки одбор.

У циљу ефикаснијег рада Трговачко-занатског одбора, да би одлуке биле усвајане и спровођене у већој мери, већ 1870. године приступа се изради пројекта Закона о трговинско-занатлијским одборима, који су имали сличне програме као и до тада, али захваљујући нарастању промета и робноновчаних односа у земљи, и неку врсту законске регулативе. Закон је ступио на снагу 12. октобра 1870. године. Једна од разлика у односу на претходну Уредбу било је

оснивање трговинско-занатлијских одбора и у местима ван Београда - у Шапцу, Смедереву, Ваљеву, Крагујевцу итд.

Непосредно после закључења Берлинског мира, 1878. године, имајући у виду какве ће промене и у обиму пословања и карактеру тих послова настати после признавања независности Србије, главни трговинско-занатлијски одбор у Београду, упутио је молбу влади да се установи Министарство за трговину, индустрију и земљорадњу, што је и учињено али тек маја 1883. године. У међувремену се приступило склапању низа билатералних уговора са европским земљама, у чему су учествовали током припреме и трговинско-занатлијски одбори. После једне деценије било је већ 11 склопљених трговинских уговора, 3 конвенције о пловидби и 2 конвенције о железници. Две деценије касније, уговори су били склопљени са двадесетак земаља, уз истовремени пораст конзулата. У периоду од 1888. до 1912. године Србија је имала позитиван спољно-трговински биланс, надмашујући са 10-15% извоз робе над увозом.

У последњим деценијама 19. века, захваљујући и обавезама преузетим на Берлинском конгресу, Србија је добила везу са светом и железницом и Дунавом, пошто је тежиште изградње стављено на ове две

битне саобраћајнице. И у једном и у другом послу, учешће страног капитала путем зајмова било је неизбежно, јер Србија није била у могућности да то финансира сопственим средствима. Највећи део зајмова потицао је из француских извора, у висини 30% укупних зајмова.

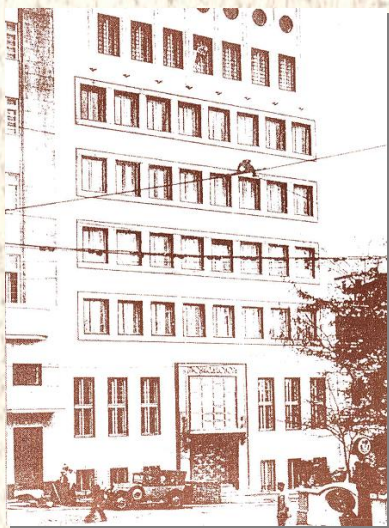
Банкарство у Србији отпочиње уједињавањем средстава разних депозитних фондова у Управу фондова 1862. године, што ће се касније током деценија претворити у Хипотекарну банку и касније у Инвестициону. Прва права банка је под тим именом основана 1869. године, али је кроз две године ликвидирана, јер средства нису трошена наменски и планови су превазилазили њене могућности. Године 1883. основана је Народна банка Србије домаћим капиталом, обвезницама, које су платили имућнији грађани.

Још 1888. године када је на све стране долазило до промена и нових програма за будући развој, чланови београдске Трговинско-занатлијске коморе и Трговачког удружења, проучавали су стране законе и институције комора, и на основу тога израдили предлог о оснивању трговинске, занатске и индустријске коморе с тим да се проучи у Министарству за народну привреду. У штампи је било више написа тим поводом, и сви су очекивали да ће се то

неминовно десити, јер су сматрали да је потребно усмерити кретање ка правом циљу – "као што то чини бусола у броду, који плови морем" – али се то десило две деценије касније, тек 1910. године, после доношења Закона о радњама.

ПРВЕ КОМОРЕ

На основу Закона о радњама донетом 29. јуна 1910. године, чл.117,162, основане су привремене коморе: Трговинска, Занатска, Индустијска и Радничка, које су у наредном периоду припремиле избор својих чланова према поменутом члану Закона, тако да је све морало бити завршено до 1. јула 1911. године, када Закон ступа на снагу, а рад комора треба да отпочне пет дана касније.

сл. Трговинска комора у Београду (1910-1934)

Овим одредбама престале су да важе све раније законске одредбе, закони и уредбе, који су се тицали еснафа и трговачко-занатлијских одбора. Тиме је истовремено отпочела друга фаза у деловању комора – које су овога пута и у формалном и у правном погледу биле праве коморе, какве су већ постојале у другим европским земљама. Оне су биле спремне да се баве пословима око унапређења промета, питањима повећања продуктивности рада, увођења и примене савремених метода продаје, рационализације и унапређења пословања, условима робне размене, тржиштем, ценама, као и да сарађују и предлажу мере при доношењу разних прописа и друштвених планова. Ове коморе добиле су и значајна јавна овлашћења, као што су: вођење надзора над одређеним институцијама везане за привреду, вођење регистра, занатских, трговачких и индустријских фирми, давање одобрења за отварање радњи, организовање стручних испита и издавање диплома за обављање занатских и других делатности.

Трговачка комора Београда, у функцији представника интереса привреде на подручју целе Краљевине Србије, наставила је своју активност и у току Првог светског рата у избеглиштву, у Француској, где је радила као саставни део других државних органа и институција.

Трговачка комора Београда је, непосредно после Првог светског рата, неко време наступала и као репрезент привреде целе земље – Југославије.

Први председник Трговачке коморе у Београду, основане 18. августа 1910. године, био је Др Коста Рознић, који је ову функцију обављао све до 1920. године.

На основу новог Закона о радњама из 1931. године, донета је Уредба о трговинским, индустријским и занатским коморама чиме је успостављена и нова организација привредних комора. Законом о радњама успостављена је једнообразност у организацији и раду комора, утврђен правни положај и основни задаци на којима коморе треба да раде у наредном периоду. Коморе су дефинисане као јавно-правне организације и саветодавни органи државне управе и самоуправних власти, по свим питањима у вези са интересима привредних грана представљених у комори. Као такве, коморе су имале право да се служе

државним грбом у својим натписима у писменим актима и печатима. Прописано је да под коморе спадају целокупна трговина, индустрија и занатство одређеног подручја. Чланство у коморама било је обавезно. На основу тог Закона, Уредбом коју је донела Влада августа 1932. године, на територији садашње Републике Србије основане су: Трговинска комора у Београду, Индустријска комора у Београду, Занатска комора у Београду, као и Трговинско-индустријска и занатска комора у Бечкерек (Зрењанину) и Занатска комора у Новом Саду.

Рад комора замире у ратном периоду али већ по завршетку Другог светског рата 1946. године започиње процес доношења нових прописа о пословању и организацији комора. У 1952. години донета је Уредба и о трговинским и угоститељским коморама, на основу које је то спроведено и у Републици Србији и њеним срезovima. Године 1953. долази до значајних промена доношењем Уредбе о удруживању привредних организација, која се тиче и реорганизације комора, тако да се коморе среза до федерације сада удружују за сваку од ових јединица, али скупа по гранама. Касније, 1958. године оснива се и Комора за грађевинарство и рударство, индустрију и саобраћај, а 1960. године прилагођавају се Закону о удруживању и пословној сарадњи у привреди.

По овоме закону, све коморе се организују по гранама. На основу нове реорганизације, 1962. године, Законом о образовању јединствених комора из основа све мења и, уместо гранских, оснивају се јединствене привредне коморе за све области привреде. Сагласно томе, те године оснива се Привредна комора за Београд (касније мења назив у Привредна комора Београда под којим називом послује и данас).

МЕЂУНАРОДНО ЧЛАНСТВО

Године 1923. Трговачка комора из Београда изабрана је за редовног члана Међународне трговинске коморе у Паризу. Трговачко-индустријска комора приступила је новооснованој Међубалканској трговинско-индустријској комори у Цариграду.

У времену између 1919-1941 основано је неколико мешовитих комора са коморама пријатељских земаља: Аустрије, Белгије, Бугарске, Грчке, Велике Британије, Италије, Мађарске, Немачке, Пољске, Француске, Холандије и Чехословачке.

**ПРЕДСЕДНИЦИ ПРИВРЕДНЕ КОМОРЕ
БЕОГРАДА**

од 1962. године до данас:

Александар Јовановић (1962-1965)

Душан Пуђа (1965-1968)

Симеон Затезало (1969-1970)

Иван Стамболић (1970-1976)

Проф. др Миодраг Трајковић (1976-1980)

Ђуро Рајачић (1981-1983)

др Милорад Савићевић (1984-1985)

др Драгиша Павловић (1985-1986)

Српко Булић (1986-1988)

др Ђорђе Јовић (1988-1991)

мр Бранислав Вујиновић (1991-2000)

мр Милан Јанковић (2000-)

ПРИВРЕДНА КОМОРА БЕОГРАДА ДАНАС

Привредна комора Београда је, као асоцијација 39 хиљада привредних субјеката, 46 хиљада радњи и 58 хиљада пољопривредних газдинстава са подручја Београда, у својој дугој и богатој историји била различито организована и имала различита јавна овлашћења, али основни циљ њеног постојања остао је непромењен – заступање интереса привреде.

Имајући у виду савремене трендове пословања, динамику пословних комуникација и неопходност међусобног повезивања институција и субјеката привређивања у земљи и свету, Привредна комора Београда кроз своје активности и пројекте даје велики допринос прогресу свих сегмената привреде.

Својим интензивним деловањем и реализацијом пројеката актуелних за време у коме се налазимо, Привредна комора Београда помаже унапређењу рада својих чланица, дајући им истовремено корисне смернице које воде ка модерном, атрактивном, а самим тим и продуктивнијем начину пословања.

Пословна комуникација и сарадња са иностраним и домаћим привредницима, увођење савремене пословне информатике и рачунарских мрежа за ефикасно пословање, помоћ у развоју малих и средњих предузећа и предузетништва, реструктуирању предузећа и реализацији програма развоја, припрема програма предузећа за приватизацију, консалтинг у постприватизационом периоду, информисање и едукација о свим актуелним питањима у вези пословања (пословна сарадња, примене закона, царинске процедуре, уговори и сл.), само су део активности које Привредна комора Београда успешно спроводи и ставља на располагање својим чланицама.

Привредна комора Београда организује запажен наступ на сајамским и сличним манифестацијама у земљи и свету (INVEST Ехро, Сајму пољопривреде, Међународном сајму туризма, Сајму Етно храна, Сајму мале привреде у Минхену, Сајму Syskevasia у Атини, Сајму вина и туризма у Бечу, Сајму MIA у Монци, Међународном загребачком велесајму...) што омогућава привредницима да своје производе и услуге успешно представе у циљу проширивања пословне сарадње.

Данас, када је наша земља у процесу укључења у европске интеграције,

прилагођавање јединственим нормама и стандардима Европске уније наша је неминовност и обавеза а њихова примена неопходна при пословању на европском тржишту. Користећи средства Европске уније, Привредна комора Београда реализује многе пројекте од интереса за привреду.

Један од пројеката Смернице за пословање са Европском унијом, настао је као резултат активности Привредне коморе Београда на упознавању и едукацији за потребе привреде о стандардима и директивама Европске уније, а реализован је уз подршку Европске уније, донацијом Фонда за европске интеграције и уз подршку Европске агенције за реконструкцију и Европског покрета у Србији.

Циљ пројекта био је да, кроз шест публикација, једне опште и пет специфичних, у којима су обрађене привредне гране: трговина, пољопривреда и прехранбена индустрија, грађевинарство, индустрија и саобраћај - омогући боље разумевање и брже укључивање наше привреде у процес европских интеграција. Крајња намера била је постизање већег степена информисања привреде Србије о условима пословања на простору Европске уније, јер располагање већим бројем правовремених и релевантних информација омогућава интензивнију и бољу

позиционираност наших компанија на тржишту Европске уније.

Бизнис Инфо Центар (БИЦ) је пројекат Привредне коморе Београда који финансира Европска унија преко Европске агенције за реконструкцију, у оквиру ЕДЕП програма који реализује Ecorys Nederland BV.

Осмишљен је као центар у коме стручна лица, запослена у Привредној комори Београда, привреднику или ономе који то жели да постане, пружају бесплатне информације и саветодавну помоћ ради успешнијег обављања посла и решавања проблема. Поред седишта у Привредној комори Београда, БИЦ канцеларије су отворене и на територијама општина Обреновац, Гроцка, Чукарица, Сопот, Младеновац и Земун (за Јаково, Добановце, Батајницу, Галенику и Сурчин, Земун поље) како би се предузећима и предузетницима поједноставило коришћење услуга које канцеларија пружа.

С обзиром на светску глобализацију и заступљеност информационе технологије, Привредна комора Београда препознала је значај коришћења ИТ алата као важан чиниоц у унапређењу пословања својих чланица.

У сарадњи с Привредном комором Париза, Привредна комора Београда обезбедила је могућност коришћења CHAMBERTRUST B2B SEAL – међународног електронског печата поверења у пословању, развијеног од стране Светске коморске мреже, у сарадњи са Светском коморском федерацијом и Међународном трговинском комором.

Ова услуга има за циљ да предузећима, носиоцима знака поверења, подигне ниво препознатљивости на тржишту и њихово пословање учини конкурентнијим, такође од посебног значаја за предузећа која већ имају, или намеравају да развију пословање са иностраним компанијама.

Реализацијом пројекта Београдски квалитет, Привредна комора Београда, омогућава својим чланицама подизање нивоа услуга и на тај начин доприноси побољшању квалитета услужних делатности. Хотели, ресторани и туристичке агенције, носиоци овог престижног знака, уписани су на карту европског квалитета.

*сл. Знак квалитета Привредне коморе Београда
"БЕОГРАДСКИ КВАЛИТЕТ"*

Привредно удруживање на нашим просторима почело је у претпрошлом веку, 1857. године, када је указом кнеза Александра Карађорђевића, у Београду, основан Трговачки одбор, као прва привредна асоцијација. Ове године, када обележавамо 150 година дуге традиције, осврт на богату прошлост инспирише нас и даје подстицај да у будућности будемо још успешнији, а посебно још кориснији нашој привреди.

НАГРАДЕ И МАНИФЕСТАЦИЈЕ ПРИВРЕДНЕ КОМОРЕ БЕОГРАДА

ТРАДИЦИОНАЛНА ГОДИШЊА НАГРАДА ПРИВРЕДНЕ КОМОРЕ БЕОГРАДА за најуспешнија предузећа, предузетнике и појединце

Више од две деценије Привредна комора Београда додељује престижну Награду за најбоље резултате постигнуте у области привређивања.

Предузећа, предузетници, као и појединци који дају највећи успех у пословању и тиме доприносе унапређењу привреде Београда, а тиме и привреде Србије, Привредна комора Београда награђује "ПОБЕДНИКОМ" који је за више од двадесет година постао статусни симбол у пословном свету.

Годишњу награду Привредне коморе Београда, од 1985. године до данас, добило је 126 предузећа, 11 предузетника и 6 појединаца.

**ТРАДИЦИОНАЛНА ГОДИШЊА
НАГРАДА
ПРИВРЕДНЕ КОМОРЕ БЕОГРАДА
за најбоље докторске дисертације,
магистарске тезе и дипломске радове,
проналаске, техничка унапређења и
дизајнерска решења**

Традиционално, почев од 1975. године, Привредна комора Београда додељује Годишњу награду за најбоље проналаске и техничка унапређења.

Године 1984. Годишњу награду Привредна комора Београда додељује и за најбоља решења у области дизајна (индустријско обликовање, графички дизајн, визуелне комуникације, ергономске и маркетиншке дизајнерске иновације) за област привреде.

Доделу Годишње награде за најбоље докторске дисертације, магистарске тезе и дипломске радове Привредна комора Београда организује готово четири деценије, тачније од 1968. године.

**ТРАДИЦИОНАЛНА ГОДИШЊА
НАГРАДА
ПРИВРЕДНЕ КОМОРЕ БЕОГРАДА
пољопривредним произвођачима и
пољопривредним стручњацима,
организаторима производње**

У циљу стимулисања научно-истраживачког рада, његове примене у пракси и веће афирмације најбољих произвођача примарне пољопривредне производње: ратарско-повртарске, воћарске, сточарске производње, као и укупне пољопривредно-индустријске производње на подручју Београда, Привредна комора Београда, од 1997. године, додељује Годишњу награду пољопривредним произвођачима и пољопривредним стручњацима - организаторима производње.

ХУМАНИТАРНО ВЕЧЕ ПОБЕДНИКА

У жељи да допринесе подизању нивоа друштвено одговорног пословања привредних субјеката, Привредна комора Београда организовала је, ове године, Хуманитарно вече победника, с намером да ово постане традиционалан начин учешћа привредних субјеката у акцијама од ширег друштвеног значаја, којима би се обезбеђивала средства за помоћ најугроженијим категоријама у нашем друштву.

Присуство и одзив значајног броја донатора из Београда и Србије, потврдило је успешност идеје да се заједничким снагама подржи хуманитарни карактер свечане вечере, односно прикупљање средстава за дечије установе социјалне заштите, хуманитарне организације и појединаце.